

SOCIALMINISTERIET

Folketingets Socialudvalg

MODTAGET

25 NOV. 2004 17⁰⁰

Den Centrale Indlevering

Dato: 25 NOV. 2004

Ministeren
Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk

J.nr. 639-510

Høringssvar vedrørende L 114 (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden – "Plejetestamenter").

I forbindelse med høringen vedrørende forslag til lov om ændring af lov om ændring af lov om social service (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden – "Plejetestamenter") har Socialministeriet modtaget svar fra: Alzheimerforeningen, Ankestyrelsen, DemensKoordinatorer i Danmark, Den Sociale Sikringsstyrelse, Det Centrale Handicapråd, Forbundet Af Offentligt Ansatte, H:S Hukommelsesklinikken, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Landsforeningen for Socialpædagoger, Pårørende-gruppen for Svage Ældre, Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark, Socialchefforeningen, Statsamtet Nordjylland, Styrelsen for Social Service, Ældremobiliseringen og Ældre Sagen.

Følgende ministerier og organisationer m.v. har ikke haft bemærkninger til lovforslaget:

Den Sociale Sikringsstyrelse, Københavns Kommune og Landsforeningen for Socialpædagoger.

Følgende ministerier og organisationer m.v. har haft positive bemærkninger til lovforslaget:

Alzheimerforeningen, Det Centrale Handicapråd, H:S Hukommelsesklinikken, Socialchefforeningen og Ældremobiliseringen.

Samtlige høringssvar sendes hermed til Socialudvalgets orientering.

Der vedlægges et notat med sammenfatning af og bemærkninger til høringssvarene.

Med venlig hilsen

Eva Kjer Hansen

/Charlotte Markussen

Bilag:

Høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om ændring af lov om social service (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden – "Plejetestamenter").

Notat med sammenfatning af og bemærkninger til høringssvarene.

Bemærkninger til høringssvar forslag til lov om ændring af lov om social service (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden – ”Plejetestamenter”)

J.nr.: 639-510

	Høringssvar	Bemærkninger
1	Høringssvar fra Ankestyrelsen	
1.1	Ankestyrelsen har foreslået at ændre formuleringen i lovteksten, så kommunen i forhold til ydelsen eller udførelsen af pleje og omsorg skal respektere vejledende tilkendegivelser.	Kommunen skal ved planlægningen af plejen tage hensyn til vejledende tilkendegivelser, hvilket kan få betydning for den faktiske hjælp der ydes. Dette behøver dog ikke at fremgå direkte af lovteksten.
1.2	Ankestyrelsen har foreslået, at der i bemærkningerne til lovforslaget tilføjes rammer for klageadgang og klageprøvelse.	”Plejetestamenter” er alene vejledende for kommunerne og skal kun respekteres i det omfang, det kan lade sig gøre. Da der ikke foreligger pligt for kommunerne til at følge tilkendegivelserne i et ”plejetestamente”, er der ikke nogen klageadgang.
2	Høringssvar af 23. november 2004 fra DemensKoordinatorer i Danmark	
2.1	Foreningen foreslår, at ”plejetestamenters” indhold skal respekteres på samme måde som reglerne om magtanvendelse skal respekteres.	<p>”Plejetestamenter” har alene vejledende karakter, fordi forholdene kan ændre sig så meget, at det vil kunne stride mod den dementes tarv at følge tilkendegivelserne i ”plejetestamentet”. ”Plejetestamentet” skal ses som et vejledende redskab i plejen af en dement.</p> <p>Desuden kan tilkendegivelser i et ”plejetestamente” ikke pålægge kommunen nye aktiviteter. Kommunen skal forsøge at tilgodese den dementes ønsker inden for den ramme, herunder den økonomiske ramme, der i øvrigt er.</p>

2.2	Foreningen foreslår, at "aktiviteter" tilføjes i lovteksten.	Det fremgår af lovforslaget, at det bl.a. gælder i forhold til omsorg med videre. Aktiviteter vil således også være omfattet af forslaget.
3	Høringssvar af 24. november 2004 fra Forbundet Af Offentligt Ansatte	
3.1	Foreningen foreslår, at lovforslaget følges op af en informationspligt om muligheden for at udforme et "plejetestamente".	Socialministeriet er enig i, at der bør udarbejdes informationsmateriale.
4	Høringssvar af 24. november 2004 fra Pårørendegruppen for Svage Ældre	
4.1	Foreningen har spurgt, om der er noget i lovforslaget, der forhindrer en ikke demensdiagnosticeret borger i at skrive et plejetestamente.	Lovforslaget hindrer ikke, at personer, der ikke har en demensdiagnose kan nedskrive deres ønsker til fremtiden, hvis de skulle komme i en situation, hvor de ikke er i stand til at handle på egne vegne. Kommunen skal være opmærksom på de nedskrevne ønsker.
4.2	Foreningen mener, at nydiagnosticerede som målgruppe er både upræcis og problematisk-	Det er ikke alle, som har sygdomserkendelse, og som derfor først får en diagnose, når demensen af fremskreden. Det kan der desværre ikke ændres ved. På baggrund af erfaringerne med plejetestamenter i forhold til personer med en demensdiagnose, kan personkredsen senere udvides.
5	Høringssvar af 23. november 2004 fra Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark	
5.1	Foreningen foreslår, at "aktiviteter" tilføjes i lovteksten	Der henvises til bemærkningerne til høringssvaret fra DemensKoordinatorer i Danmark.
6	Høringssvar af 18. november 2004 fra	

6.1	<p>Statsamtet Nordjylland</p> <p>Statsamtet mener, at det må følge af lovforslagets ordlyd, at kommunen som udgangspunkt har pligt til at følge tilkendegivelserne.</p>	<p>Der henvises til bemærkningerne til høringssvaret fra Ankestyrelsen. Derudover bemærkes det, at det tydeligt fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at kommunen ikke har pligt til at følge tilkendegivelserne, og den person, der har tilkendegivet sine ønsker for fremtiden vedrørende bolig, pleje og omsorg har heller ikke et retskrav på, at tilkendegivelserne bliver fulgt.</p>
7	<p>Høringssvar af 22. november 2004 fra Styrelsen For Social Service</p>	
7.1	<p>Styrelsen mener, at det bør præciseres, om der menes den kommunale myndighed eller kommunen som leverandør, når ordet "kommune" anvendes.</p>	<p>Når ordet "kommune" anvendes, generelt menes der henholdsvis den kommunale myndighed og den kommunale leverandør, de steder, hvor det evt. er relevant med en adskillelse.</p>
8	<p>Høringssvar af 24. november 2004 fra Ældre Sagen</p>	
8.1	<p>Foreningen nævner, at det gode initiativ fortjener at blive bakket op med midler til information til målgruppen.</p>	<p>Der henvises til bemærkningerne til høringssvaret fra Forbundet Af Offentligt Ansatte.</p>
9	<p>Høringssvar af 25. november 2004 fra Kommunernes Landsforening (KL)</p>	
9.1.	<p>KL har anført, at det fremstår usikkert på hvilket tidspunkt plejetestamentet skal udarbejdes og om den kommunale myndighed skal deltage eller rådgive i forbindelse med udarbejdelsen af plejetestamentet.</p>	<p>Lovforslaget har ikke til hensigt at regulere, hvornår og hvordan et plejetestamente oprettes. Den demente bestemmer selv, hvornår plejetestamentet skal udarbejdes. Ønskerne i et plejetestamente behøver ikke at tage udgangspunkt i de aktuelle pleje- og omsorgstilbud.</p> <p>Den kommunale myndighed kan</p>

		<p>tilbyde at være behjælpelig med at udarbejde et plejetestamente, men der foreligger ikke nogen pligt til det.</p>
9.2	<p>KL har desuden anført, at der er nærliggende risiko for konflikter og uoverensstemmelser mellem borgerens/pårørendes aktuelle ønsker og behov – og de ønsker, der fremgår af plejetestamentet.</p>	<p>Kommunen har ikke pligt til at følge tilkendegivelserne, og den person, der har tilkendegivet sine ønsker for fremtiden vedrørende bolig, pleje og omsorg har heller ikke et retskrav på, at tilkendegivelserne bliver fulgt. "Plejetestamenter" er alene vejledende i forhold til, hvordan plejepersonale og eventuelle pårørende kan varetage plejen af demente. Hvis den demente giver udtryk for aktuelle ønsker, der strider mod tilkendegivelser i et plejetestamente, skal der selvfølgelig tages hensyn til de aktuelle ønsker, hvis den demente er bevist om ønskerne (er habil).</p>
9.3	<p>KL opfordrer til, at regeringen i stedet sætter fokus på øget faglig udvikling; især i forhold til diagnosticering og en tidlig indsats med rådgivning og støtte.</p>	<p>Regeringen er opmærksom på, at der er behov for øget faglig udvikling. 10 af de 80 mio. kr., som regeringen i 2003 indgik aftale med Dansk Folkeparti om at anvende til en række indsatser på demensområdet, er derfor afsat til efteruddannelse af de praktiserende læger med henblik på at styrke lægernes muligheder for tidligt at diagnosticere demens.</p> <p>Der er desuden afsat 10 mio. kr. til en ansøgningspulje til udvidelse af kapaciteten til udredning af demens. Puljen skal medvirke til, at der i alle amter og i Hovedstadens Sygehusfællesskab findes en passende kapacitet – personale- og udstyrmæssigt – således at ventetiden til udredning minimeres, og der sikres adgang til udredning, uafhængigt af hvor i landet man bor.</p>
9.4	<p>KL finder, at der bør sættes fokus på de pårørendes rolle og deres behov.</p>	<p>Af de mange midler, som er afsat til området, er der også givet penge til en landsdækkende informationskampagne om demens, som også er fulgt op af 9 lokale informationsaftener. Endvidere</p>

		er der afsat midler til, at der lokalt kan igangsættes en række selvhjælpsgrupper, hvor de pårørende kan hente hjælp og støtte til at håndtere deres situation som pårørende til en dement.
--	--	---

6

Alzheimerforeningen
Sankt Lukas Vej 6, 1.
2900 Hellerup

København d. 23.11.04

Socialministeriet
Departementet
Att.: Bente Brandborg
Holmens Kanal 22
1060 København K.

Vedrørende udkast til Forslag til lov om ændring af lov om social service (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden – "Plejetestamenter"):

Alzheimerforeningen takker for det tilsendte Forslag til lov om ændring af lov om social service.

Alzheimerforeningen kan kun bifalde den påtænkte lovændring, der gør det muligt for en person med demenssygdom at tilkendegive sine ønsker for fremtiden med henblik på pleje og omsorg.

Mange demente har et ønske om selv at være med til at beslutte, hvad der skal ske med dem også efter tabet af handleevnen. Et plejetestamente vil gøre dette muligt, samtidig med at det vil gøre det lettere for både pårørende, personale og myndigheder at træffe beslutninger på vegne af den demente omkring pleje og omsorg.

Alzheimerforeningen er enig i at et plejetestamente må være vejledende for beslutningstagere og myndigheder, da den faktiske situation kan gøre det umuligt at opfylde den dementes tidligere formulerede ønsker. Alzheimerforeningen er ligeledes enig i, at aktuelle ønsker udtrykt i ord eller adfærd skal respekteres uanset eventuelle modstridende tilkendegivelser i et plejetestamente, såfremt den demente må anses for at have forståelse for situationen.

Alzheimerforeningen bemærker med glæde, at der ikke er påtænkt nogen ændring i muligheden for at oprette generalfuldmagter og kan kun støtte op om arbejdsgruppens vurdering i, at der er et stort behov for information om denne mulighed, både blandt demente, pårørende, myndigheder og andre aktører på området. Alzheimerforeningen oplever dog stadig oftere problemer omkring generalfuldmagter, fx afvisning af notarpåtegning eller afvisning af at respektere en gyldigt oprettet generalfuldmagt. Et klart lovgrundlag for oprettelse og anvendelse af generalfuldmagter ville formodentlig have afhjulpet disse problemer.

Alzheimerforeningen står naturligvis til rådighed for uddybende kommentarer til ovenstående bemærkninger.

Med venlig hilsen
Dorthe V. Buss
Medlem af Alzheimerforeningens retsudvalg

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att. Bente Brandborg

Svar på høring om udkast til lovforslag om ændring af lov om social service(respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden – ”plejetestamenter”)

Ankestyrelsen kan meddele, at styrelsen har tre kommentarer til udkastet til lovforslag.

Ad § 1

1. § 67 b er foreslået formuleret således, at kommunen ved tilrettelæggelsen af pleje og omsorg så vidt muligt skal respektere dennes vejledende tilkendegivelser. Formuleringen peger i retning af, at det er planlægningen af plejen, der sigtes på. Da hensigten vel mere er at forpligte kommunen på at tage hensyn til plejetestamentet ved ydelsen af faktisk hjælp, kunne det overvejes at ændre formuleringen, så kommunen i forhold til ydelsen eller udførelsen af pleje og omsorg skal respektere vejledende tilkendegivelser.

2. Der vil være efter Ankestyrelsens opfattelse være situationer, hvor kommunens opfyldelse af plejetestamentet gennem ydelse af faktisk pleje og omsorg har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed, som ikke er undergivet klageadgang efter de almindelige socialretlige klageregler. Der vil videre kunne forekomme situationer, hvor overholdelsen af plejetestamentet kolliderer med fastsættelsen af det generelle serviceniveau i kommunen og hvor opfyldelsen således ikke kan påklages efter de almindelige socialretlige klageregler. Det vil i en række situationer med plejetestamenter være uklart, i hvilket omfang en kommunes ydelse af pleje og omsorg kan påklages til de almindelige klageorganer.

Det forekommer derfor hensigtsmæssigt, at der i bemærkningerne til lovforslaget tilføjes rammer for klageadgang og klageprøvelse. Man kunne heri forholde sig til, hvilken retlig status plejetestamentet skal have i relation til de nuværende klagemuligheder om personlig og praktisk hjælp, og om en værge skal kunne påklage opfyldelsen af plejetestamentet på den dementes vegne.

Venlig hilsen

Peter Korsgaard

639-510

Bente Brandborg

Fra: Kurt Bo Rasmussen [KBR@dss.dk]
Sendt: 16. november 2004 15:05
Til: Bente Brandborg
Emne: Høringssvar

J.nr. i Den Sociale Sikringsstyrelse: 93-00178-04

Socialministeriet,
Departementet

Vedr.: Socialministeriets j.nr. 639-510

Sag om: Høring over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om social service (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden - "Plejetestamenter")

Ved mail med brev dateret 12/11-04 har Socialministeriet sendt ovennævnte udkast til Den Sociale Sikringsstyrelse og bedt om evt. bemærkninger til forslaget.

Den Sociale Sikringsstyrelse har ingen bemærkninger til forslaget.

Med venlig hilsen
Bo Rasmussen
specialkonsulent

17 NOV. 2004

3. Kt. J.nr: 639-510

16-11-2004

Til Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
dpbeb@sm.dk

23-11-2004

**Høring over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om social service
(respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden – ”plejetestamenter”)**

DemensKoordinatorer i Danmark ønsker – på trods af at vi ikke er opført på høringslisten – at afgive et høringssvar.

Vi er positivt indstillede overfor forslaget, da vi mener et plejetestamente er med til at give kommende demenslidende en større indflydelse på deres hverdag.

Vi ser dog et behov at indholdet i den enkeltes plejetestamente skal vægtes højere end der i lovforslaget er lagt op til. De eksempler der i bemærkningerne er nævnt ligger langt fra den praksis vi i dag kender. Vi beder derfor om en præcisering af at testamentets indhold skal respekteres – på samme måde som reglerne om magtanvendelse skal respekteres.

Hvad angår formuleringen af lovteksten, mener vi dog det er væsentligt, at der ud over bolig, pleje og omsorg *tillige nævnes aktiviteter*.

Aktiviteters betydning er væsentlig for fastholdelse af en demenslidendes kompetencer og livskvalitet. I Demenskoordinatorer i Danmark har vi erfaring for, at man i kommunerne ikke automatisk tænker aktivitet som en del af pleje og omsorg. Derfor beder vi om denne præcisering.

Med venlig hilsen

Inge Carlskov
formand
DKDK

Bente Brandborg
Departementet
Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

København den 22-11-2004
J.nr.: 50-032
Camilla Jydebjerg

Det Centrale Handicapråd har med tak modtaget udkast til Forslag til lov om ændring af lov om social service (respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden – ”plejetestamenter”).

Rådet finder det positivt, at der skabes mulighed for, at personer med demensdiagnoser kan få lagt vægt på deres ønsker for fremtiden.

Med venlig hilsen

Camilla Jydebjerg

Socialministeriet
Departementet
Att.: Bente Brandborg
Holmens Kanal 22
1060 København K

24. november 2004
J.nr.: 04/001/02094-10.61.01
kas/lgan

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden – "Plejetestamenter")

Forbundet af Offentligt Ansatte takker for muligheden for at give høringssvar til udkast forslag til lov om ændring af lov om social service (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden – "Plejetestamenter")

I Forbundet af Offentligt Ansatte ser vi positivt på, at lovforslaget eksplicit pålægger kommunen og det udførende plejepersonale så vidt muligt at respektere de ønsker, en person med en demensdiagnose har i forhold til fremtidig bolig, pleje og omsorg.

Vi ser ligeledes positivt på muligheden for at udtrykke ønskerne i et "Plejetestamente", der kan have form som et videobånd eller lignende.

Såfremt "Plejetestamentet" skal kunne anvendes efter hensigten som vejledning til det udførende plejepersonale, når den demente ikke længere selv kan give udtryk for sine ønsker, finder vi det nødvendigt, at lovforslaget følges op af en informationspligt om muligheden for at udforme et sådant "Plejetestamente", samt en vejledning til indholdet af samme plejetestamente.

Vi har ikke yderligere bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Karen Stæhr
Sektorformand

H:S Hukommelseskliniken
Rigshospitalet, afsnit 6702
Blegdamsvej 9
2100 København Ø

København d. 23.11.04

Socialministeriet
Departementet
Att.: Bente Brandborg
Holmens Kanal 22
1060 København K.

Vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden – "Plejetestamenter"):

H:S Hukommelseskliniken, Rigshospitalet, takker for det tilsendte forslag til lov om ændring af lov om social service.

H:S Hukommelseskliniken, Rigshospitalet, finder det særdeles positivt, at regeringen med dette lovforslag vil give mennesker med en demenssygdom mulighed for at tilkendegive egne ønsker for fremtiden vedrørende pleje og omsorg. H:S Hukommelseskliniken, Rigshospitalet, kan kun bekræfte de i bemærkningerne til lovforslaget anførte fordele ved en øget brug af plejetestamenter både for de demente, deres pårørende og plejepersonalet.

H:S Hukommelseskliniken, Rigshospitalet, finder det fornuftigt, at plejetestamenter får karakter af vejledende tilkendegivelser, som skal følges, hvis det er praktisk muligt og i overensstemmelse med varetagelsen af den dementes tarv.

H:S Hukommelseskliniken, Rigshospitalet, bemærker med glæde, at der ikke er påtænkt ændringer i muligheden for at oprette generalfuldmagter. Der er blandt klinikkens patienter og pårørende stor interesse omkring denne mulighed for selv at sikre den fremtidige varetagelse af de rettlige forhold. Arbejdsgruppens vurdering af, at der er behov for information om muligheden for at oprette generalfuldmagter kan kun støttes.

H:S Hukommelseskliniken, Rigshospitalet, står naturligvis til rådighed for uddybende kommentarer til det i høringssvaret anførte.

Med venlig hilsen

Professor, dr. med.
Gunhild Waldemar

Dette høringssvar fremsendes efter aftale med og på vegne af Gunhild Waldemar.

Med venlig hilsen
Dorthe V. Buss, Juridisk Projektkoordinator

Bente Brandborg

Fra: Jørgen Fredborg Nielsen [FW74@suf.kk.dk]
Sendt: 24. november 2004 12:01
Til: Bente Brandborg
Cc: Anders Stribolt; Boris Rasmussen
Emne: Plejetestamenter

Kære Bente Brandborg

Københavns Kommune har ikke bemærkninger til det fremsendte forslag om plejetestamenter for demente, idet det bemærkes, at plejen allerede så vidt muligt tilrettelægges, så den respekterer borgerens ønsker.

Med venlig hilsen

Jørgen Fredborg Nielsen
Specialkonsulent
Økonomistaben, Sundhedsforvaltningen
Københavns Kommune
Sjællandsgade 40
2200 København N
Tlf. 35303771. Fax: 35303955
Epost: FW74@suf.kk.dk

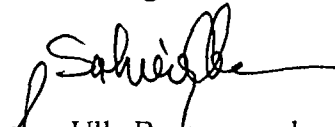
Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

18.11.2004

Høring over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om social service (respekt for vejledende tilkendegivelse for fremtiden - "Plejetestamenter")

Idet vi takker for muligheden for at blive hørt i forbindelse med dette lovforslag, skal vi beklage, at vi i høringsperioden ikke har haft de fornødne ressourcer til at afgive høringsvar.

Venlig hilsen

Ulla Baggesgaard
Næstformand i Landsforeningen for Socialpædagoger

19 NOV. 2004

3. Kt. J.nr. 639-510

Åbningstider: Mandag kl. 10.00-14.00 • Tirsdag kl. 10.00-14.00 • Onsdag lukket • Torsdag kl. 13.00-18.00 • Fredag kl. 10.00-14.00.
A-kasse og Kontingentafdelingen: Torsdag kl. 16.00-18.00 – kun åben for personlige henvendelser.

Tilsluttet Forbundet af Offentligt Ansatte – Offentligt Ansattes Arbejdsløshedskasse.

Landsforeningen
Pårørendegruppen for Svage Ældre
c/o Alice Wulff
Østerøgade 6
8200 Århus N
tlf. 86166416
e-mail awhw@mail.dk

Århus 24 nov. 2004

Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
København K

Vedr. Høringssvar fra Påørørendegruppen for Svage Ældre – Forslag til ændring af lov om social service (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden – "Plejetestamenter")

Pårørendegruppen for Svage Ældre er principielt tilfreds med lovforslaget om plejetestamenter som et forsøg på at sikre svage borgere værdige livsvilkår – trods de forbehold, der fremgår af bemærkningerne til lovforslaget.

I forbindelse med lovforslaget stiller vi følgende spørgsmål primært i forhold til målgruppen:

Er der noget i lovforslaget, som hindrer en ikke demensdiagnosticeret borger i at skrive et plejetestamente?
Vil dette plejetestamente blive respekteret og anvendt som beskrevet i lovforslaget?

Grundlaget for spørgsmålene er følgende overvejelser:

Nydiagnosticerede demente som målgruppe er både upræcis og problematisk:

- For det første er det ikke alle demente, der bliver udredet, har tidlig kontakt til sundhedsvæsenet, til sociale myndigheder eller frivillige organisationer. På trods af forstærket indsats og gode intentioner er det ikke sandsynligt, at alle demente vil få tidlig udredning og støtte, dermed blive motiveret til eller få hjælp til at oprette et plejetestamente.
Derfor vil ikke alle demensramte kunne nå at få muligheden for at oprette et plejetestamente.
Desuden vil enkelte allerede i den indledende fase være afvisende overfor hjælp eller afvise selve diagnosen.

- For det andet kan andre forhold end en demenssygdom føre til, at en borger bliver ude af stand til at udtrykke egne behov og ønsker. F.eks. kan apopleksi eller ulykkestilfælde skabe denne situation fra det ene øjeblik til det andet.
Derfor er der behov for, at alle interesserede kan udforme egne ønsker for fremtiden i tillid til, at disse ønsker bliver inddraget i en evt. fremtidig pleje- og omsorgsindsats.

Pårørendegruppen for Svage Ældre ønsker derfor, at der åbnes mulighed for og opfordres til, at alle, der ønsker det, udformer plejetestamente.

Med venlig hilsen

Alice Wulff

Formand for Påørendegruppen for Svage Ældre

Til Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
dpbeb@sm.dk

23 -11-2004

**Høring over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om social service
(respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden – ”plejetestamenter”)**

Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark ønsker – på trods af at vi ikke er opført på høringslisten – at afgive et høringssvar.

Vi er positivt indstillede overfor forslaget, da vi mener det er med til at give kommende demenslidende en større indflydelse på deres hverdag som demente.

Hvad angår formuleringen af lovteksten, mener vi dog det er væsentligt, at der ud over bolig, pleje og omsorg *tillige nævnes aktiviteter*. Aktiviteters betydning er væsentlig for fastholdelse af en demenslidendes kompetencer og livskvalitet. Vi kan have en frygt for, at man i kommunerne ikke automatisk tænker aktivitet som en del af pleje og omsorg. Derfor beder vi om denne præcisering.

Med venlig hilsen

Sammenslutningen af Ældreråd i Danmark

Fra: Rikke Aller [cn11753@rk.dk]
Sendt: 24. november 2004 15:12
Til: Bente Brandborg
Emne: Svar på høring vedr. plejetestamenter

Foreningen af Socialchefer i Danmark har modtaget "Høring over udkast til Forslag til lov om lov om ændring af lov om social service (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden - "Plejetestamenter").

Socialchefforeningen hilser forslaget velkomment som en del af processen med at udvikle tidssvarende servicetilbud til demente.

Foreningen har ikke øvrige bemærkninger.

Med venlig hilsen

Rikke Aller
Rødovre Kommune
Social- og Sundhedsforvaltningen
Sekretariat for Udvikling, Administration og Økonomi
Rødovre Parkvej 150
2610 Rødovre
Tlf.: 36 37 73 43
Fax: 36 37 77 50

Bente Brandborg

Fra: Elsebeth Jensen
Sendt: 18. november 2004 10:04
Til: Bente Brandborg
Emne: VS: Horing over "plejetestamenter"

Statsamtet
djylland.jpg (1

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Frede Fisker [mailto:ffno@statsamt.dk]

Sendt: 18. november 2004 08:37

Til: Elsebeth Jensen

Cc: NO Social

Emne: Horing over "plejetestamenter"

e-brev Journalnr:2004-4119/45

Forslaget til ny ? 67 b i serviceloven vedrører tilkendegivelser i forhold til tilrettelæggelsen af pleje og omsorg mv. Det må derfor antages, at bestemmelsen vil få begrænset betydning i forhold til egentlige afgørelser om pleje og omsorg, og dermed begrænset betydning for de sociale nævn som ankemyndigheder i forhold til kommunale afgørelser. Omvendt kan det formentlig ikke afvises, at en tilkendegivelse efter ? 67 b i visse tilfælde vil være af betydning også i relation til egentlige afgørelser. Uanset om der er tale om en afgørelsessituation eller ej, undrer det os, at det i de almindelige bemærkninger til lovforslaget er anført, at kommunen ikke har pligt til at følge tilkendegivelsen. Efter vores opfattelse må det følge af lovforslagets ordlyd "skal...så vidt muligt respektere", at kommunen som udgangspunkt har pligt til at følge tilkendegivelsen, og at der, i hvert fald i afgørelsessager, må

vaere en forpligtelse til udtrykkeligt at begrunde, hvorfor en tilkendegivelse ikke er fulgt. Dette bor efter vores opfattelse præciseres.

Med venlig hilsen

Frede Fisker

chefkonsulent

Statsamtet Nordjylland

Slotspladsen 1, 9000 Aalborg

Telefon 96319200, Fax 96319299

E-post: <mailto:fnordjylland@statsamt.dk>

nordjylland@statsamt.dk

Hjemmeside: <http://www.statsamt.dk/> www.statsamt.dk

SOCIALMINISTERIET

STYRELSEN FOR SOCIAL SERVICE

Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
att.: dpbeb@sm.dk.

22. november 2004

Journalnr.: 281-3

Vedr. Høring over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om social service (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden - "Plejetestamenter")

Socialministeriet har i skrivelse af 12. november 2004 henvendt sig til Styrelsen for Social Service angående afgivelse af høringssvar i forbindelse med fremsættelse af lovforslag om ændring af lov om social service (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden - "Plejetestamenter").

Generelle bemærkninger til lovforslaget:

Ordet "kommune" anvendes flere steder, bl.a. i selve den foreslåede lovtekst. Det bør præciseres om der menes den kommunale myndighed eller kommunen som leverandør.

Udover ovenstående generelle bemærkninger har Styrelsen ingen bemærkninger i forhold til den konkrete udformning af den foreslåede § 67b i lov om social service.

Med venlig hilsen

Bitten Bøgild
Fuldmægtig

60 65 70 75 80 85 90 95

Ældre Mobiliseringen

Ældremobiliseringens sekretariat Suomisvej 3, 1927 Frederiksberg C
Tlf. 35 35 26 99 - Fax: 35 35 26 44
www.aeldremobiliseringen.dk

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

24. november 2004

Vedr. Høring over udkast til Forslag til lov om ændring af lov om social service (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden - "Plejetestamenter"). J. nr. 639-510

Socialministeriet har ved brev af 12. november 2004 fremsendt ovennævnte forslag til høring med svarfrist 24. november 2004 kl. 12.00.

Ældremobiliseringen finder det positivt, at der sættes fokus på de dementes mulighed for øget selvbestemmelse i form af et "plejetestamente".

Vi er bekendt med, at det for nogle mennesker, der får stillet en demensdiagnose i en tidlig fase, er et ønske "i tide", at tage bestemmelse om, hvordan deres liv skal forme sig, også efter den periode, hvor de ikke længere er i stand til at handle, som de plejer. Det er også vores opfattelse, at "plejetestamentet" kan være et udmærket værktøj for såvel pårørende, men ikke mindst personalet, til at danne sig et indtryk af, hvem personen var, før hjælpen blev nødvendig. Ældremobiliseringen er enig i, at "plejetestamentene" må være vejledende, idet det er vigtigt at være opmærksomme på, at den demente kan ændre så meget personlighed, at bestemmelserne i "plejetestamentet" vil give øget anledning til konflikter og derved værdighedstab, at personalet/de pårørende kan blive nødt til at se bort fra bestemmelserne. Men "plejetestamentene" skal i videst muligt omfang respekteres og handles ud fra.

Med venlig hilsen

Knud Kingo Christensen
Formand for Ældremobiliseringen

CVR 26 13 90 31 Bank 53 01-09 12 356 Giro 16 89 14 36

Ældremobiliseringen består af: Sammenslutningen af Pensionistforeninger i Danmark - Den fynsk/jyske Sammenslutning af Pensionistforeninger - Omsorgsorganisationernes Samråd - LO Faglige Seniorer og Pensionisternes Samvirke

Socialministeriet
Departementet
Att.: Bente Brandborg
Holmens Kanal 22
1060 København K.

København d. 24.11.2004
OF/

**Høringssvar vedr. lovforslag om respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden –
"Plejetestamenter".**

Ældre Sagen hilser det meget velkomment, at det lovgivningsmæssigt markeres, at kommunen i så vidt muligt omfang skal respektere vejledende tilkendegivelser for fremtiden i forhold til bolig, pleje og omsorg, som en person med en demensdiagnose har givet udtryk for. Vi ser det som et godt initiativ både i relation til den demente ældre og til de pårørende, der derved vil få bedre muligheder for at foretage de ofte svære valg i forbindelse med et fremadskridende demensforløb f.eks. vedr. flytning til plejebolig mv.

Ældre Sagen vil i forbindelse med dette lovforslag i øvrigt understrege, at det gode initiativ fortjener at blive bakket op med midler til information til målgruppen, så der er et bredt kendskab til denne mulighed.

Med venlig hilsen
Ældre Sagen

Olav Felbo
Politisk koordinator

Liste over myndigheder, organisationer m.v. der høres i forbindelse med Forslag til lov om ændring af lov om social service (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden - "Plejetestamenter")

- Den Sociale Ankestyrelse
- Den Sociale Sikringsstyrelse
- De Sociale Nævn
- Styrelsen for Social Service
- Kommunernes Landsforening
- Amtsrådsforeningen
- Københavns Kommune
- Frederiksberg Kommune
- Socialchefforeningen
- Foreningen af Statsamtænd
- Dansk Socialrådgiverforening
- De Samvirkende Invalideorganisationer
- Ældresagen
- Ældremobiliseringen
- Alzheimerforeningen
- Etisk Råd
- Dansk Sygeplejeråd
- FOA
- Det Centrale Handicapråd
- Lederforum
- Rigshospitalets Hukommelsesklinik
- Landsforeningen for Socialpædagoger
- Pårørendegruppen for svage ældre

Talepunkter vedr. Forslag til lov om ændring af lov om
social service
(Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden –
”Plejetestamenter”)

Baggrund for lovforslaget	<p>Indsatsen overfor de svageste ældre prioriteres højt. Således afsatte regeringen i 2003 i alt 80 mio. kr. til styrkelse af indsatsen overfor mennesker med demens, og regeringen vil fortsat arbejde for, at demente og deres pårørende får den hjælp og støtte, de har brug for.</p> <p>Det er vigtigt, at plejen overfor demente tilrettelægges med fokus på den enkeltes værdighed og egne ønsker.</p> <p>Regeringen ønsker med dette lovforslag at understøtte muligheden for, at mennesker med en demensdiagnose kan tage ansvar for og få indflydelse på get liv, mens de endnu er i stand til det.</p>
Lovforslagets indhold	<p>Lovforslaget går ud på, at kommunerne i tilrettelæggelsen af pleje og omsorg mv. så vidt muligt skal respektere dementes tilkendegivelser om ønsker for fremtiden i forhold til bolig, pleje</p>

<p>Kommunen har ikke pligt til at følge tilkendegivelserne</p>	<p>og omsorg.</p> <p>Kommunen har ikke pligt til at følge tilkendegivelserne, og den person, der har tilkendegivet sine ønsker for fremtiden vedrørende bolig, pleje og omsorg har heller ikke et retskrav på, at tilkendegivelserne bliver fulgt.</p>
<p>"Plejetestamentene" kan være en god hjælp for personalet</p>	<p>Uanset at "Plejetestamentene" alene er vejledende, vil de kunne hjælpe plejepersonalet til at give en pleje, der er i overensstemmelse med den dementes ønsker og den måde, den demente tidligere har levet sit liv på.</p> <p>Og de kan være et vigtigt supplement til plejeplanerne. Specielt i de tilfælde, hvor den demente ikke har nogen nære pårørende.</p>
<p>Tilkendegivelserne kan være en støtte for pårørende, der skal træffe valg på den dementes vegne</p>	<p>Mange pårørende står i en følelsesmæssig svær situation, når de skal træffe valg på den dementes vegne. "Plejetestamentet" kan hjælpe og understøtte de pårørende til at træffe de rette valg.</p>
<p>En værdig alderdom</p>	<p>"Plejetestamentene" kan dermed medvirke til, at den demente kan få en værdig alderdom og en værdig livsafslutning.</p>

23. november 2004

**Notat
om**

**Forslag til lov om ændring af lov om social service
(Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden – "Plejetestamen-
ter")**

Baggrundsnotat til brug for ministerens forberedelse

Relevant problemstilling	Bemærkninger
Hvorfor er tilkendegivelserne i et plejetestamente ikke bindende for kommune, plejepersonale m.fl.?	Forholdene kan have ændret sig så meget, siden tilkendegivelserne blev givet, at det vil stride imod den dementes tarv at følge dem. Det ville desuden betyde, at en borger kunne selvvisitere sig til et højere serviceniveau, end det kommunalbestyrelsen har fastlagt.
Lovforslaget om plejetestamenter kan ikke stå alene, men bør følges op af vejledning om reglerne om fuldmagter, værgebeskikkelse mv.	I arbejdsgruppen har vi drøftet, at der bør udarbejdes en vejledning, der redegør for reglerne om fuldmagter, værgemål mv. Alzheimerforeningen bør inddrages i et sådant arbejde.
Hvorfor lovgive om "plejetestamenter" når alle i princippet kan nedskrive deres ønsker til pleje, omsorg mv. hvis de skulle komme i en situation, hvor de ikke er i stand til at handle på egne vegne.	Fordi det er vigtigt at få fokus på, at mennesker, der får en demensdiagnose, vil gøre sig overvejelser om fremtiden. De ved, at de på et tidspunkt ikke længere vil være i stand til at give udtryk for egne ønsker. Personer med en demensdiagnose skal have samme ret som alle andre til selv at bestemme over deres liv. Det kan de kun få mulighed for, hvis de på forhånd har tilkendegivet deres ønsker for fremtiden.

Beredskabspapir vedr. forslag om ændring af lov om social service (Respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden – "Plejetestamenter")

Hvorfor er der ikke klageadgang, hvis kommunen ikke vil følge tilkendegivelserne i et "plejetestamente"?

"Plejetestamenter" er alene vejledende for kommunerne og skal kun respekteres i det omfang, det kan lade sig gøre. Da der ikke er pligt for kommunerne til at følge tilkendegivelserne i et "plejetestamente" og ikke nogen ret for borgeren til at tilkendegivelserne følges, er der ikke nogen klageadgang.

Hvorfor er det alene personer med en demensdiagnose, der er omfattet af lovforslaget?

Lovforslaget er afgrænset til personer, der har fået stillet en demensdiagnose, fordi der er tale om en persongruppe, der – i modsætning til mange andre – med sikkerhed ved, at de bliver mentalt svækkede, og at de på sigt ikke vil være i stand til at handle vedrørende egne forhold.

Personkredsen kan evt. senere udvides til andre målgrupper.

Hvorfor er tilkendegivelserne i et "plejetestamente" ikke bindende for kommunen?

"Plejetestamenter" har alene vejledende karakter, fordi forholdene kan ændre sig så meget, at det vil stride mod den dementes tarv at følge tilkendegivelserne i "plejetestamentet". Det vil derfor altid være kommunen/plejepersonalet, der – i samarbejde med eventuelle pårørende – i sidste ende afgør, hvilken hjælp der skal gives og hvordan. "Plejetestamentet" skal ses som et vejledende redskab i plejen af en dement.

Desuden kan tilkendegivelser i et "plejetestamente" ikke pålægge kommunen nye aktiviteter. Kommunen skal forsøge at tilgodese den dementes ønsker inden for den ramme, herunder den økonomiske ramme, der i øvrigt er.

Kan man i et "plejetestamente" give tilladelse til brug af magt, fx flytning til en plejebolig?

Et "plejetestamente" kan ikke bruges til, at man på forhånd tilkendegiver, at der må bruges magt i forbindelse med fx flytning til en plejebolig. Brug af magt skal altid ske efter en konkret vurdering i den aktuelle situation.

"Plejetestamenter" kan derimod være med til at mindske brugen af magt. Det forhold, at dagligdagen i størst muligt omfang foregår på samme måde som tidligere, vil give den demente mere ro og tryghed og kan bidrage til, at situationer, hvor brug af magt er nødvendig, bliver færre.

Hvorfor lave regler om "plejetestamenter", når man allerede i dag kan nedskrive sine ønsker for fremtiden?

Det er vigtigt at sende et signal til kommunerne om, at pleje og omsorg i forhold til svage grupper skal foregå i overensstemmelse med deres ønsker og behov.

Det er desuden vigtigt at sende et signal om, at man også kan få indflydelse på sit liv efter, at man har mistet handleevnen. De fleste, der får en demensdiagnose, vil naturligt nok gøre sig overvejelser om, hvad der vil ske, når de ikke længere er i stand til at handle vedrørende egne forhold.

Et "plejetestamente" kan ikke garantere, at demente kan leve deres liv fuldt ud som tidligere, men det kan give dem tryghed i forhold til, at de ved, at deres tilkendegivelser indgår i vurderingen af, hvilken pleje og omsorg, de har brug for.

Vil ministeren udarbejde en informationspjece om reglerne?

Jeg er enig i, at der bør udarbejdes informationsmateriale.

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Bemærkninger til udkast til lovforslag om plejetestamenter (respekt for vejledende tilkendegivelser for fremtiden)

KL har modtaget ovennævnte lovforslag i høring. Det skal det understreges, at KL ikke tidligere har været involveret i hverken udvalgsarbejde eller drøftelser i øvrigt om plejetestamenter, og dermed ikke kender den nærmere anledning til forslaget. KL kan derfor alene forholde sig til det aktuelle lovudkast og de tilhørende bemærkninger. Da KL ikke har haft mulighed for at behandle forslaget politisk inden for høringsfristen, tages der forbehold for, at den efterfølgende politiske behandling i KL kan afføde yderligere bemærkninger.

Indledningsvis skal det understreges, at KL deler regeringens vurdering af demensområdet som et højt prioriteret indsatsområde. Netop derfor har tilbudene til demente i kommunerne de seneste mange år været stigende og stadig mere omfattende. Som eksempler kan nævnes et stigende antal boligår målrettet til demente borgere, stadig flere specialuddannede medarbejdere (demenskoordinatorer m.fl.), samt stadig flere rådgivningstilbud til både demensramte og deres pårørende mv. Det er KL's vurdering, at denne udvikling i al overskuelig fremtid vil fortsætte.

I forlængelse af dette er KL ligeledes enige i, at det bør tillægges stor betydning, at plejeindsatsen sker i overensstemmelse med den demente borgers ønsker og behov. Allerede i dag er der imidlertid en række konkrete lovgivningsmæssige holdepunkter, der understøtter intentionen i lovforslaget:

- magtanvendelsesreglernes grundlæggende krav om inddragelse, individuelle hensyn og anvendelse af mindsteindgrebsprincippet
- servicelovens krav om inddragelse af borger og pårørende, plejeplaner mv. (blandt andet § 1, stk. 3, § 67a, § 75, stk. 1 og § 75 a, stk. 3)
- samt mulighed for generaltestamenter (som anført i bemærkningerne til det aktuelle lovforslag)

Den 25. november 2004

Ref LLJ
llj@kl.dk
Dir 3370 3394

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/3

Det er på denne baggrund usikkert, om forslaget om plejetestamenter i praksis vil indebære en mærkbar forbedring for demente borgere og den pleje og omsorg, de møder i dagligdagen.

KL finder tilmed, at der kan være risiko for, at lovforslaget trods den positive intention kan skabe uklarhed og usikkerhed i den samlede indsats for de berørte borgere. Med den udformning lovforslaget har fået, rejser plejetestamenter flere spørgsmål end det giver svar.

Det er erfaringen i kommunerne, at forløbet af den enkelte demenslidelse kan være meget forskelligt fra borger til borger. Nogle borgere kan over flere år opleve en langsom men gradvis forringelse af de kognitive evner – mens der i andre tilfælde sker markante funktionsevnetab i løbet af få måneder. Tidspunktet for diagnosticering spiller naturligvis også en afgørende rolle.

Det fremstår på denne baggrund usikkert på, hvilket tidspunkt plejetestamenterne skal udarbejdes? Og om den kommunale myndighed skal deltage eller rådgive i forbindelse med borgerens udarbejdelse af sit plejetestamente? Spørgsmålet er således, om borgeren på tidspunktet for udarbejdelsen af sit plejetestamente har kendskab til mulighederne og rammerne for pleje- og omsorgstilbudene? Det vil sige, om plejetestamentet er lavet på et tilstrækkeligt informeret grundlag.

Hertil kommer den nærliggende risiko for konflikter og uoverensstemmelser mellem borgerens/pårørendes aktuelle ønsker og behov – og de ønsker, der fremgår af plejetestamentet.

Samlet set finder KL ikke, at der i forhold til gruppen af demensramte først og fremmest er behov for yderligere lovgivning. De aktuelle regler og juridiske rammer om indsatsen vurderes som hensigtsmæssige og velfungerende.

KL skal i stedet opfordre til, at regeringen sætter fokus på øget faglig udvikling. Det gælder især i forhold til diagnosticering og en tidlig indsats med rådgivning og støtte. Særligt den tidlige og målrettede rådgivning af den enkelte borger kan kvalificere den senere plejeindsats.

Der bør ligeledes sættes fokus på de pårørendes rolle og deres behov. I kommunerne oplever man desværre stadig i for mange tilfælde, at man alt for sent inddrages grundet for sen diagnosticering. I disse tilfælde har både den demente borger og dennes pårørende stået alt for alene med store byrder i dagligdagen. Den aktuelle informationskampagne i regi af Styrelsen for Social Service kan nævnes som et af flere mulige skridt i denne retning.

Et øget fokus på den tidlige indsats vil efter KL's opfattelse være langt mere gennemslagskraftigt end det aktuelle forslag om plejetestamenter. KL stiller sig naturligvis til rådighed for en konkret drøftelse af, hvordan den tidlige indsats kan styrkes yderligere.

Med venlig hilsen

Ralf Klitgaard Jensen